

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jířího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **prap. K. L.**, zast. JUDr. Štěpánkou Mikovou, advokátkou, se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **první náměstek policejního prezidenta**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2015, č. j. PPR-33582-14/ČJ-2014-990131, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2020, č. j. 8 Ad 27/2015 - 106,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2020, č. j. 8 Ad 27/2015 - 106, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 10. 2015, č. j. PPR-33582-14/ČJ-2014-990131, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí ředitele Ředitelství služby cizinecké policie ve věcech služebního poměru (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 15. 10. 2014, č. j. 2199/2014, kterým byla podle § 125 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“), zamítnuta žádost žalobkyně o poskytnutí služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v důležitém zájmu služby konanou podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru od 1. 3. do 31. 12. 2011 v rozsahu 96 hodin a v roce 2012 v rozsahu 117 hodin. Ohledně žádosti žalobkyně o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas konanou podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v roce 2009 v rozsahu 134,5 hodin a v roce 2010 v rozsahu 78,5 hodin pak bylo namítnuto promlčení.

[2] V odůvodnění rozhodnutí o odvolání žalovaný konstatoval, že ze shromážděného spisového materiálu v posuzovaném případě vzhledem ke každému dni, kdy byla žalobkyni nařízena služba přesčas, vyplývá, z jakých důvodů tak služební funkcionář učinil, přičemž v této souvislosti

odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 - 41. Z uvedené analýzy je pak podle žalovaného zřejmé, že žalobkyni byla ve všech případech nařízena služba přesčas z důvodu kumulace nepřítomností jiných příslušníků ve službě. Dále žalovaný konstatoval, že vedoucí příslušník podle § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru vytváří vždy k 25. dni v měsíci plán služeb na měsíc příští. Pokud tak některý z příslušníků požádal například o určení dovolené až po rozhodném datu či v průběhu měsíce, kdy dovolenou čerpal, jednalo se o situaci předem nepředvídatelnou. K takovým situacím podle žalovaného docházelo ve většině nyní přezkoumávaných případů služby přesčas, proto bylo její nařízení žalobkyni v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Žalovaný doplnil, že správní orgán I. stupně vycházel při posuzování věci z řádně zjištěného skutkového stavu a relevantních podkladů. Uzavřel, že dovolenou, služební volna a další nároky příslušníků je potřeba posuzovat individuálně, jelikož v průběhu času může nastat mnoho neočekávaných skutečností, kvůli kterým dochází ke kumulaci nepřítomností příslušníků ve službě, s nimiž vedoucí příslušník při sestavování plánu služeb ani nemůže dopředu počítat.

[3] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 1. 8. 2019, č. j. 8 Ad 27/2015 - 47, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Konstatoval, že nařízení služby přesčas se řídí zákonem stanovenými podmínkami, a to důležitým zájmem služby, výjimečností služby přesčas, odůvodněním přijatého opatření a jejím maximálním rozsahem. Toto opatření tak nelze podle městského soudu považovat za další fond služební doby, ze kterého lze libovolně čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce. Dále zdůraznil, že pro posuzovanou věc je klíčový výklad pojmu „důležitý zájem služby“, přičemž v souladu s § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru a judikaturou správních soudů se jedná o situace, které nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru. Důležitým zájmem služby pak podle městského soudu není dlouhodobý až trvalý nedostatek příslušníků, případně plnění běžných úkolů příslušného policejního útvaru, přičemž v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, č. j. 1 As 183/2015 - 63. Na správním orgánu je, aby prokázal, že službu přesčas nevyužívá k jiným než zákonem předvídaným účelům. Městský soud dále konstatoval, že je třeba vždy zkoumat okolnosti nařízení služby přesčas jednotlivě a u každého případu zvlášť. Pro posouzení těchto skutečností pak je podle městského soudu klíčový okamžik zpracování rozvrhu základní doby služby podle § 53 zákona o služebním poměru, jak vymezil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 - 41. Napadené rozhodnutí však postrádá údaj, kdy byly tyto rozvrhy zpracovány ve vztahu k jednotlivým dnům nařízené služby přesčas, přičemž v takovém případě městský soud nebyl schopen přezkoumat, zdali mohl vedoucí příslušník při nařizování služby přesčas absenci konkrétních příslušníků předvídat či již dopředu vědět. Městský soud závěrem doplnil, že ohledně některých příslušníků dokonce v žalobou napadeném rozhodnutí důvod jejich nepřítomnosti ve službě zcela chybí. Na základě výše uvedených důvodů tak městský soud zrušil rozhodnutí žalovaného kvůli jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

[4] Nejvyšší správní soud však rozsudkem ze dne 4. 5. 2020, č. j. 4 As 327/2019 - 27, na základě kasační stížnosti žalovaného uvedený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění zrušujícího rozsudku se ztotožnil s námitkou žalovaného, že jeho rozhodnutí netrpí vadou nepřezkoumatelnosti, jelikož z něj jasně vyplývá, kdy byly zpracovávány jednotlivé plány služby relevantní pro posuzovaný případ. Na stranách 23 a 24 žalobou napadeného rozhodnutí totiž žalovaný konstatoval, že plány služby vedoucí příslušník vytváří do 25. dne měsíce předcházejícího měsíci, kdy má být služba vykonána. Ačkoli byla uvedená povinnost vedoucímu příslušníkovi stanovena až od měsíce září roku 2012, z ustanovení

pokračování

§ 53 odst. 1 zákona o služebním poměru současně vyplývá povinnost vedoucího příslušníka naplánovat služby jednotlivých příslušníků nejpozději k poslednímu dni měsíce předcházejícího měsíci, kdy má být služba vykonána. Žalovaný tak ve svém rozhodnutí vymezil, ke kterému dni byly zpracovávány jednotlivé plány služby, a to tak, že neplyne-li z plánů služeb zpracovaných před zářím roku 2012 něco jiného, byly datovány k poslednímu dni měsíce předcházejícího měsíci, kdy měla být služba vykonána, a po tomto datu pak ke každému 25. dni měsíce předcházejícího měsíci, kdy měla být služba vykonána. Městský soud tak nesprávně konstatoval, že rozhodnutí žalovaného výše uvedené skutečnosti neobsahuje.

[5] Nejvyšší správní soud rovněž přisvědčil námitce žalovaného, že jej městský soud nesprávně zavázal k tomu, aby dodatečně doplnil důvody nepřítomnosti ve službě u příslušníků, u nichž se tyto důvody dohledat nepodařilo, neboť takový požadavek městského soudu je nereálný. Žalovaný totiž v provedené analýze nepřítomnosti příslušníků ve službě ve dnech, kdy byla žalobkyni nařízena služba přesčas, vzhledem k chybějícím důvodům nepřítomnosti některých příslušníků ve službě uvedl, že tato skutečnost neměla na posuzovanou věc žádný vliv, jelikož žalobkyni byla služba přesčas nařízena již na základě nepřítomnosti jiných příslušníků ve službě. Nepřítomnost předmětných příslušníků ve službě tak na situaci, za které byla žalobkyni služba přesčas nařízena, již nemohla ničeho změnit. Z doplnění odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 4. 6. 2015 současně vyplývá, za které příslušníky žalobkyně vykonávala službu přesčas a z jakých důvodů tito příslušníci nebyli předmětného dne přítomni ve službě. Městský soud však pouze konstatoval, že okolnost chybějících důvodů nepřítomnosti některých příslušníků ve službě vzbuzuje pozornost, aniž však nějak vymezil, jaký mohly mít předmětné skutečnosti vliv na nyní posuzovanou věc.

[6] Dále Nejvyšší správní soud doplnil, že si lze jen těžko představit situaci, kdy by byl žalovaný reálně schopen dohledat důvody nepřítomnosti konkrétních příslušníků ve službě z doby před devíti, resp. osmi lety, když se mu to nepodařilo již dříve. Za uvedené situace měl městský soud posoudit zákonnost jednotlivých nařízených služeb přesčas, a to vzhledem k dohledaným nepřítomnostem příslušníků ve službě a jejich důvodům.

[7] Nejvyšší správní soud tedy uzavřel, že rozhodnutí žalovaného obsahovalo všechny okolnosti relevantní pro posuzovaný případ, a není proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V zrušujícím rozsudku proto zavázal městský soud, aby se v dalším řízení zabýval tím, zdali byla služba přesčas žalobkyni v jednotlivých dnech nařizována v důležitém zájmu služby i v souladu s podmínkami stanovenými zákonem o služebním poměru, a v tomto směru zohlednil i relevantní judikaturu.

[8] Následně městský soud rozsudkem ze dne 9. 9. 2020, č. j. 8 Ad 27/2015 - 106, opětovně zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] V odůvodnění nového rozsudku městský soud shrnul zákonnou úpravu a judikaturu, z nichž dovodil, že příslušníkovi bezpečnostního sboru lze službu přesčas nařídit pouze v důležitém zájmu služby, který je dán jen ve výjimečných případech. Konkrétně se jedná o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, jakou jsou například momentální indispozice nebo absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho naplánované směny. Jako referenční pro posouzení mimořádnosti či výjimečnosti služby přesčas

je přitom to, zda při rozvrhu služeb na příští měsíc bylo možné předvídat konkrétní okolnost, pro kterou byla služba nařízena.

[10] Dále městský soud shrnul judikaturu týkající se případů služeb přesčas nařízených z důvodu pracovní neschopnosti jiného příslušníka, podle které je tato skutečnost předvídatelná, pokud byla služebnímu funkcionáři známa při zpracování plánu rozvrhu základní doby služby na příští měsíc, takže zástup za dlouhodobě pracovní neschopného příslušníka nemůže sám o sobě znamenat naplnění důležitého důvodu pro nařízení služby přesčas. Městský soud vyjmenoval dočasné pracovní neschopnosti jiných příslušníků v rozhodném období a dovodil, že v těchto případech se jednalo nepochybně o absenci předvídatelnou, která měla být vzata v úvahu služebním funkcionářem a promítnuta do plánování rozvrhu základní doby služby. Služby proto měly být rozvrženy mezi příslušníky, kteří byli k dispozici, případně nemělo být umožněno čerpání dovolené. Skutečnosti vyplývající ze správního spisu přitom nenasvědčují tomu, že by nastaly takové konkrétní okolnosti pracovní neschopnosti u některého z dotčených příslušníků, které by odůvodnily nařízení výkonu služby přesčas žalobkyni. Ostatně žalobou napadené rozhodnutí vylíčení takových okolností postrádá.

[11] Následně se městský soud zabýval službami přesčas nařízenými žalobkyni z důvodu čerpání dovolené jinými příslušníky. Odkázal přitom na judikaturu, v níž se uvádí, že samotné čerpání dovolené jedním z příslušníků sboru není samo o sobě dostatečným důvodem pro nařízení služby přesčas jinému příslušníku, neboť dovolená představuje natolik běžnou součástí služby, že je věcí policejního sboru, aby vyřešil personální otázky svého fungování bez nutnosti takového postupu. Městský soud konstatoval, že dovolená může být udělena z mimořádných a nepředvídaných důvodů (například úmrtí v rodině). Takto čerpaná dovolená by skutečně mohla být důvodem pro nařízení služby přesčas jinému příslušníku. Nicméně mimořádný důvod pro čerpání dovolené musí být z příslušných dokladů průkazný, přičemž uvedenému požadavku nevyhovuje pouhý záznam o čerpání řádné dovolené obsažený v analýze přesčasových hodin. Pokud tedy žalovaný nedoloží konkrétní mimořádné důvody čerpání dovolené, bude zapotřebí, aby žalobkyni za tyto služby přesčas doplatil služební příjem.

[12] Dále městský soud posoudil službu přesčas nařízenou žalobkyni kvůli udělení služebního volna ostatním příslušníkům.

[13] Městský soud citoval judikaturu, podle níž poskytnutí ozdravného pobytu je natolik běžnou součástí služby u policejního sboru, že kvůli tomuto důvodu není možné nařizovat službu přesčas jinému příslušníku. S tímto právním názorem se plně ztotožnil a uzavřel, že v případě služby přesčas konané žalobkyní ve vyjmenovaných dnech nebyl dán zákonný důvod pro její nařízení.

[14] Naopak judikatura uznává nařízení služby přesčas z důvodu ošetřování člena rodiny jiným příslušníkem. Nařízení služby přesčas je proto v tomto případě podle městského soudu přípustné.

[15] Darování krve představuje okolnost, která podle relevantní judikatury může být za určitých okolností předvídatelná, jindy však náhlá. Rozhodnutí žalovaného však postrádá odůvodnění, zda služební volno udělené za účelem dárcovství krve bylo okolností předvídatelnou, takže ve vztahu k vyjmenovaným dnům služby přesčas nařízené z uvedeného důvodu je podle městského soudu nepřezkoumatelné.

[16] Ve vztahu k jazykovým kurzům, kurzům odborné přípravy, rozšíření řidičského oprávnění a studia vycházel městský soud z judikatury, která tyto případy nepovažuje za natolik výjimečné,

pokračování

aby odůvodňovaly nařízení služby přesčas jinému příslušníku. Proto služba přesčas žalobkyně ve vyjmenovaných dnech byla nařízena v rozporu se zákonem.

[17] Obdobný závěr učinil městský soud ohledně vyjmenovaných dnů, v nichž byl žalobkyni nařízený výkon služby přesčas za příslušníka zařazeného do zálohy činné z důvodu účasti na mírové misi.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[18] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[19] Stěžovatel v kasační stížnosti nejprve uvedl, že nerozporuje judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se nařizování služby přesčas v bezpečnostních sborech, v rámci své rozhodovací činnosti se snaží dostát jejím požadavkům a v projednávané věci je připraven v následném řízení rozhodnout v souladu s ní. Nicméně tak nemůže učinit, neboť městský soud ho zavázal svým právním názorem k postupu, který je s uvedenou judikaturou v rozporu. Městský soud totiž nezohlednil kumulaci nepřítomností ve výkonu služby, pro niž byla nařízena služba přesčas v tomto konkrétním případě. Vycházel totiž z toho, že žalobkyni byla nařízena služba přesčas z důvodu zástupu konkrétního absentujícího příslušníka, což však neodpovídá skutečnosti, neboť k tomuto postupu došlo v důsledku nepřítomnosti více příslušníků. Městský soud tak nepřistoupil k přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí jako celku a nezohlednil veškeré skutečnosti v něm uvedené. Kupříkladu konstatoval nezbytnost proplacení veškeré služby přesčas za dny, v nichž jiní příslušníci čerpali dovolenou, ačkoliv ve vztahu k nim byly dány i důvody, jež vykazují znaky mimořádnosti.

[20] V této souvislosti stěžovatel poukázal na rozpor napadeného rozsudku městského soudu s právním názorem vysloveným v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 258/2017 - 32, a ze dne 25. 7. 2018, č. j. 9 As 133/2017 - 35, z nichž vyplývá, že u každého z posuzovaných dní je nutné nejprve provést rozbor toho, zda u nařízení služby přesčas příslušníkovi, jenž má nepřítomné kolegy zastoupit, by bylo možné u jednotlivých dílčích důvodů jejich absence shledat důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Po takto provedeném rozboru jednotlivých dílčích důvodů je však u každého dne, kdy byla dotčenému příslušníku nařízena služba přesčas, nutné posoudit, zda obстоjí odůvodnění poukazující na kumulaci nepřítomností celé řady jiných příslušníků chybějících ze široké palety důvodů, a to za současného porovnání toho, kolika dalším příslušníkům byl nařízen výkonu služby přesčas, neboť se jedná o kumulaci nepředvídatelné a předvídatelné absence příslušníků ve výkonu služby. K samotné kumulaci nepřítomnosti více příslušníků ve výkonu služby totiž Nejvyšší správní soud v aktuální judikatuře uvedl, že pro náležité posouzení věci je třeba rozlišovat 1) dny, kdy počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl vyšší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro něhož je možné v rámci jejich zastoupení nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas, kterou je třeba podle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplatit, a 2) dny, kdy počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl stejný nebo nižší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možné pro účely jejich zástupu nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas, která není podle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena.

[21] Stěžovatel připustil, že jeho rozhodnutí neumožňuje uvedené parametry plně posoudit, neboť v něm nejsou obsaženy informace o tom, kolika dalším příslušníkům byl v příslušný den nařízen výkon služby přesčas. Nicméně spisový materiál takový přezkum umožňuje u většiny dní. I pokud by k některému dni služby přesčas nebyly potřebné podklady do spisu založeny, měl městský soud zavázat stěžovatele k jejich doplnění, a nikoliv k ignorování kumulace nepřítomností ve výkonu služby jako důvodu pro nařízení služby přesčas. Z uvedených důvodů by měl být právní názor městského soudu vyjádřený v odstavcích 178, 181, 185 a 186 přinejmenším korigován.

[22] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení.

[23] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že napadený rozsudek je správný, vnitřně konzistentní a obsahuje řádné odůvodnění. Městský soud nezavázal stěžovatele k proplacení veškeré nařízené služby přesčas a jen v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu vyložil, zda nepřítomnost ostatních příslušníků vytvořila nepředvídatelnou překážku, která by odůvodnila nařízení služby přesčas žalobkyni bez odpovídajícího protiplnění. Veškeré závěry městský soud poměrně obsáhle odůvodnil, přičemž se důkladně zabíral oprávněností jednotlivých důvodů uvedených stěžovatelem. V tomto ohledu se lze ztotožnit s jeho hodnocením, že v drtivé většině případů nebyly okolnosti absence ostatních příslušníků ve výkonu služby nepředvídatelné povahy. Zároveň městský soud připustil, že v některých případech mohly být dány důvody pro nařízení služby přesčas. Tyto důvody jsou však v rozhodnutí stěžovatele obsaženy minimálně, přičemž z něho není patrné, do jaké míry mohly individuální absence ovlivnit chod útvaru o mnoha desítkách příslušníků. Kumulace absencí byla bez jakéhokoliv rozmyslu a organizace vytvářena převážně z vůle vedení útvaru, které zneužívalo možnost nařízení neplacených služeb přesčas paušálně, aniž by k tomu byly splněny zákonné podmínky.

[24] Jako poněkud paradoxní působí podle žalobkyně následná argumentace stěžovatele, že městský soud nepřezkoumal jeho rozhodnutí jako celek. Přitom v předchozích vyjádřeních stěžovatel vyčetl městskému soudu, že k důvodům nařizování služby přesčas přistoupil generálně a nezabýval se jednotlivostmi. Navíc rozsudek městského soudu se zabýval žalobou napadeným rozhodnutím jako celkem a rovněž provedl rozbor jednotlivých důvodů, pro něž došlo k nařízení služby přesčas. Závěry v tomto směru učiněné jsou správné, neboť bezpečnostní sbor se nemůže zprostit povinnosti hradit příslušníkovi odměny za službu přesčas kvůli blíže neurčené absenci blíže neurčených dalších příslušníků. Naopak v každém jednotlivém případě je nutné zkoumat, zda konkrétní absence jiného příslušníka, jež představuje nenadálou a nepředvídatelnou překážku služby, může ovlivnit činnost útvaru, do něhož je dotyčný příslušník zařazen, a zda s ohledem na závažnost takové okolnosti může nastat ohrožení řádného výkonu služby. Pouze v takovém případě je totiž možno naříditi příslušníkovi službu přesčas. V tomto ohledu byl městský soud limitován kvalitou přezkoumávaného správního rozhodnutí, z něhož není možné vůbec seznat oprávněnost důvodů pro nařizování služby přesčas. Uvedený nedostatek je tak zapotřebí vytykat jedině stěžovateli, na němž leželo břemeno tvrzení i důkazní a který po celou dobu řízení relevantní skutečnosti netvrdil a nekonkretizoval.

[25] S ohledem na tyto skutečnosti žalobkyně navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

pokračování

III. Posouzení kasační stížnosti

[26] Z ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. vyplývá, že kasační stížnost proti rozhodnutí soudu vydanému znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, je nepřipustná, ledaže je kasační stížností namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V posuzovaném případě je však z kasační stížnosti zřejmé, že stěžovatel brojil proti způsobu posouzení otázky, kterou byl městský soud povinen řešit na základě závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v prvním zrušovacím rozsudku. Kasační stížnost je tedy přípustná.

[27] Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Stěžovatel označil důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nicméně z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji nepodal kvůli tvrzené nezákonnosti napadeného rozsudku, nýbrž z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti, který je uveden v písmenu d) téhož ustanovení. Stěžovatel totiž městskému soudu vytýká pomínutí otázky kumulace nepřítomnosti ve výkonu služby více příslušníků daného policejního útvaru z rozličných příčin jako důvodu pro nařizování služby přesčas žalobkyni v jednotlivých dnech rozhodného období.

[28] Podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru *příslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídít výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Za důležitý zájem služby se podle § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru.*

[29] Judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila, že na základě analogické aplikace § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno nebo na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku i za každou vykonanou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, která byla nařízena v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 Ads 11/2013-41, č. 2900/2013 Sb. NSS). Pro účely posuzované věci tak lze konstatovat, že došlo-li k nařízení služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, není dán nárok na proplacení takové služby přesčas. Naopak, pokud nebyly dodrženy podmínky citovaného ustanovení, vznikají příslušníku peněžní nároky spojené se službou přesčas. V dané věci tak má stěžejní význam, zda služby přesčas byly v rozhodném období od 1. 3. 2011 do 31. 12. 2011 a celého roku 2012 nařízeny v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

[30] Městský soud v napadeném rozsudku s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu konstatoval, že službu přesčas v důležitém zájmu služby je možné nařídít pouze ve výjimečných a mimořádných případech, v nichž nelze při rozvrhu služeb na příští měsíc předvídat konkrétní okolnost, pro kterou byla přesčasová služba vykonávána. Následně městský soud citoval další rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, na základě nichž učinil závěr, že nepřítomnosti příslušníků příslušného policejního útvaru ve vyjmenovaných dnech, ve kterých byli v pracovní neschopnosti, čerpali služební volno kvůli vyslání k ozdravnému pobytu a účasti na jazykových kurzech, kurzech odborné přípravy, rozšíření řidičského oprávnění či studiu a byli zařazeni do zálohy činné z důvodu účasti na mírové misi, nelze považovat za nepředvídatelné situace, které by odůvodňovaly nařízení služby přesčas žalobkyni za použití § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Ve vztahu k absencím ostatních příslušníků z důvodů čerpání dovolené

a služebního volna za účelem dárcovství krve podle městského soudu nebylo možné ze spisového materiálu a odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí zjistit, zda se jednalo o mimořádné a nepředvídatelné situace, takže v tomto směru nešlo učinit závěr o splnění podmínek pro nařízení služby přesčas žalobkyni v důležitém zájmu služby.

[31] Stěžovatel však ve svém rozhodnutí nařízení služby přesčas žalobkyni neodůvodnil nutností zastoupit konkrétního příslušníka, jenž nemohl v určitý den nastoupit do služby. U jednotlivých dní, kdy byla žalobkyni nařízena služba přesčas, totiž poukázal na to, že do služby nenastoupila z rozličných důvodů celá řada policistů, a došlo tak ke kumulaci nepřítomnosti více příslušníků. Právě kumulací absencí většího počtu příslušníků daného policejního útvaru z různých příčin tedy stěžovatel odůvodnil nařízení služby přesčas žalobkyni v jednotlivých dnech rozhodného období.

[32] Za této situace městský soud v souladu s rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2018, č. j. 9 As 133/2017 - 35, a ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 258/2017 - 32, měl po provedení rozboru toho, které jednotlivé dílčí důvody nepřítomnosti jiných příslušníků uvedené stěžovatelem nelze považovat za důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro nařízení přesčasové služby žalobkyni či je v tomto směru nebylo možné ověřit ze správního spisu a žalobou napadeného rozhodnutí, dále zhodnotit, zda obстоjí závěr stěžovatele poukazující na kumulaci nepřítomností celé řady příslušníků chybějících ze široké palety důvodů ve dnech, kdy byla žalobkyni nařízena služba přesčas. V tomto ohledu měl městský soud podle zmíněných judikátů u každého takového dne zohlednit 1) počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, 2) počet příslušníků, kteří nemohli nastoupit do služby z důvodů, pro něž je možno za účelem jejich zástupu naříditi jinému příslušníkovi službu přesčas, která není podle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena, 3) celkový počet příslušníků, kteří nemohli do služby nastoupit, a byli tak zastoupeni také příslušníky s nařízenou službou přesčas bez splnění podmínek uvedených v § 54 odst. 1 téhož zákona.

[33] Městský soud se však otázkou kumulace nepřítomností ve výkonu služby více příslušníků daného policejního orgánu zapříčiněných různými skutečnostmi ve vztahu k jednotlivým dnům nařizování služby přesčas žalobkyni nezabýval a v tomto směru neučinil vůbec žádné úvahy. Bez nich však nemohl učinit závěr o nesplnění či nemožnosti ověření podmínek pro aplikaci § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v nyní posuzované věci. Kasační stížností napadený rozsudek proto neobsahuje rozhodné důvody pro tento v něm učiněný závěr, v důsledku čehož je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Tím je naplněn důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jenž brání posouzení zákonnosti napadeného rozsudku a k němuž je zapotřebí podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti, i když nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu stěžovatel výslovně nenamítl.

IV. Závěr

[34] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž podle odstavce čtvrtého téhož ustanovení bude vázán právním názorem vysloveným v tomto zrušovacím rozhodnutí. Městský soud se tedy v intencích rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2018, č. j. 9 As 133/2017 - 35, a ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 258/2017 - 32, bude v návaznosti na již provedený rozbor jednotlivých dílčích důvodů nepřítomnosti příslušníků daného policejního útvaru zabývat i otázkou kumulace absence jejich většího počtu z široké škály důvodů ve vztahu ke každému jednotlivému dni, ve kterém byla

pokračování

žalobkyni nařízena služba přesčas. Teprve až po takto zevrubném posouzení obou rozhodných aspektů bude moci městský soud učinit spolehlivý závěr, zda v posuzované věci byly splněny podmínky uvedené v § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro nařízení služby přesčas, případně zda je nutné za účelem náležitého posouzení této právní otázky v určitých případech doplnit skutková zjištění.

[35] V dalším řízení městský soud podle § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této a předchozí kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu